

Una mirada des de la geologia

Poques ciutats transmeten la seva essència a través de la pedra com ho fa Girona. Des d'antic, la textura i el color dels seus edificis expliquen una història geològica que es remunta a milions d'anys enrere.

Text > **DAVID BRUSI**, professor de geologia de la UdG i director del centre GEOCAMB

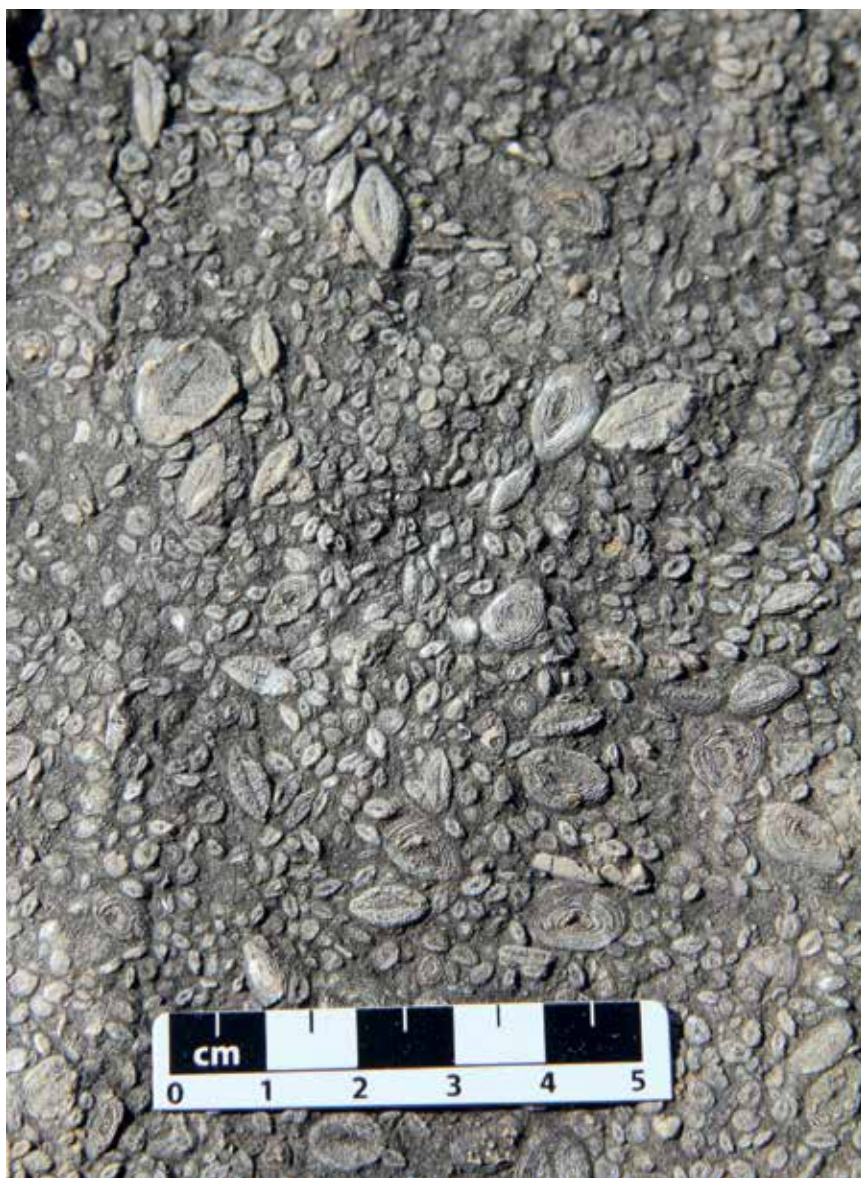
Josep Pla va escriure al seu llibre *Girona, un llibre de records* (1952) que «Girona és una ciutat d'un color gris molt acusat». Aquest tret identitari té a veure amb les roques emprades des de fa segles en les construccions de la ciutat, i es fa ben perceptible en el seu barri vell, en els seus monuments i en alguns edificis singulars.

La pedra de Girona és, des de la perspectiva de la geologia, una roca sedimentària. En concret, es tracta d'una calcària. Les roques sedimentàries es formen per l'acumulació de partícules minerals o orgàniques. El terme *pedra de Girona* és el nom local amb què és coneguda arreu, si bé, genèricament, podríem parlar de *calcària nummulítica*, a causa de l'elevat contingut de fòssils, entre els quals destaquen els nummulits.

La pedra de Girona es localitza, majoritàriament, als relleus elevats a l'oest de la ciutat, des dels turons de Montilivi, Vista Alegre, les Pedreres, el Calvari, la muntanya de Montjuïc i la muntanya de Can Ribes. Així mateix, a Catalunya hi ha altres localitats on es pot trobar amb unes característiques i edat geològica equivalents.

L'origen de la calcària nummulítica és el dipòsit de sediments carbonatats i restes d'organismes en un mar tropical poc profund que ocupava aquesta zona i d'altres ara fa entre 40 i 50 milions d'anys. A les nostres contrades constitueix un conjunt d'estrats d'un gruix que va des dels 30 m a la platja de Pals fins als 125 m a les cingleres de Sant Roc i Santa Elena.

L'origen marí de la pedra de Girona es fa palès per l'abundància de restes fòssils que conté. S'hi poden identificar bivalves, eriçons de mar, coralls o, fins i tot, restes de sirenis (o vaques marines). En alguns trams, els nummulits són, indubtablement, els seus protagonistes principals. La paraula *nummulit* prové del llatí *nummulus*, és a dir, 'moneda petita', i *lithos*, 'roca'. Eren uns organismes unicel·lulars del grup del foraminífers. Aquest nom ve del terme *foramina*, perquè tenien una closca de carbonat plena de petites perforacions.

>> Detall dels nummulits de la barana del pont de Pedra de Girona.

(Foto: DAVID BRUSI)